

Luke 10

Rachel Grepp (1879 – 1961) – journalist og politiker fra Bergen

«Vi skal kjempe for et nytt og bedre samfunn med rom for alle og nød for ingen»

Rachel Grepp, 1922

Sporene etter Rachel Grepp finnes overalt. Likevel er kvinnen, som Dagbladet i desember 1931 omtalte som «den populæreste kvinnen i Oslo», så godt som skrevet ut av historien. Det er synd, for Rachel Grepp er på alle måter en av de som brukte makten hun hadde til å gjøre livene til så mange av oss bedre.

På lista over de 25 viktigste personene i Arbeiderpartiets historie, finnes det to kvinner. Den ene er Gro Harlem Brundtland, den andre er Rachel Grepp. Grepp var sentral i fremveksten av den norske arbeiderbevegelsen på 1900-tallet, hun var med på å etablere Oslo som kulturby og hun var en viktig feministisk stemme i norsk presse. Rachel Grepp var 23 år i Oslo bystyre (fra 1922 – 1945), og var blant annet med på å etablere Oslo kommunale kvinneklinikk – et moderne fødetilbud til Oslos innbyggere. Kvinneklinikken i Josefines Gate var i bruk fram til 1975, og var stedet der de mest kompliserte fødslene ble gjennomført.

På slutten av 1920-tallet var Rachel Grepp en sterk pådriver for modernisering og utbygging av Dikemark sykehus. Moderniseringen innebar en omlegging fra «forpleiningsanstalt» til «helbredelsesanstalt», og var like mye en oppdatering av tilbudet til byens psykisk syke, som en modernisering av bygningsmassen. Blant annet sørget Rachel Grepp for at det ble ansatt en inspektør som skulle kontrollere at de som var innlagt ved sykehuset fikk den behandlingen de hadde krav på, og det ble opprettet en poliklinikk der psykisk syke kunne henvende seg for råd og veiledning.

I 1926 ble Oslo kinematografer etablert, året etter gikk Rachel Grepp inn i styret – som eneste kvinne – og i 1935 ble hun valgt til formann. Mellomkrigstiden var kinoens gullalder, og Oslo kinematografer ble etablert for å få kontroll på hovedstadens uregulerte kinomarked. Målet var å tilby kvalitetsfilm i flotte omgivelser og til en overkommelig pris. Overskuddet fra kinovisningene skulle brukes til gode formål.

I løpet av Rachel Grepps tid i Oslo kinematografer var hun med på å åpne: Frogner kino (landets første kommunale kino), Soria Moria, Eldorado (landets første lydfilmkino), Casino, Saga, Verdensteatret, Rosenborg, Scala, Jarlen, Klingenberg, Gimle, Ringen og Sentrum kino. Og hun sørget for at overskuddet fra filmvisningene ble brukt til å støtte byggingen av Folketeaterbygningen, Vigelandsmuseet, Munchmuseet, Oslo Konserthus og Tåsen aldershjem. 80 år etter at Grepp trådte ut av styret i Oslo kinematografer finnes det fortsatt spor etter henne over hele Oslo.

Våren 1922 ansatte redaktør Martin Tranmæl Rachel Grepp i avisa Social Demokraten (senere Arbeiderbladet – i dag heter den Dagsavisen), og Rachel Grepp ble etter hvert redaktør for ukebilaget Lørdagskvelden, og slik innledet hun sin første artikkel:

«Politikk er ikke noe ubestemmelig noe som foregår på møter, i bystyret, i Stortinget. Politikk er alt som berører det daglige liv. Det er mat og klær og hus og skole. Det er alt som angår deg og meg og våre hjem. [...] Det er ikke bare mennenes sak, men i like høy grad kvinnenens å være med å kjempe framover mot et nytt, lyst og bedre samfunn med rom for alle og nød for ingen».

Byens populæreste kvinne, Dagbladet 15. desember 1931

<https://www.nb.no/items/846d63da0f7a7a418c4a4c20cc7484b1?page=5&searchText=%22rachel%20grepp%22>

I 2021 ga Elisabeth Vislie ut «Den røde rederdatteren". Rachel Grepp – en biografi». Her kan du finne en liten smakebit av boka.

<https://www.orkana.no/.../den-rode-rederdatteren-rachel.../>

Foto: Ukjent/ Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek

Gleditsch-prosjektets julekalender er laget i samarbeid med [Soroptimist International Norway](#), [Stiftelsen Dam](#) og [Kulturrådet](#)

